

INTRODUCCIÓN A LA MISHNÁ

La primera Mishná de este capítulo se ocupa de una de las treinta y nueve labores que la Torá prohibió realizar en Shabat: sacar un objeto de un dominio privado a un dominio público, o viceversa¹. Para que la persona transgreda esta prohibición son necesarias dos condiciones: debe realizar la acción de levantar el objeto en un dominio, con la intención de sacarlo de ese dominio —lo que se denomina ‘*akirá*’, el levantamiento del objeto—; y debe realizar la acción de depositar ese mismo objeto en el dominio al que lo sacó —lo que se denomina ‘*hanajá*’, el depósito del objeto—. La Mishná presenta distintas formas en las que se puede realizar esta labor:

‘מתני’ Las formas de sacar un objeto en Shabat.

הוצאות שמרשות לרשות האמורות לשבת
Las formas de sacar un objeto de un dominio a otro dominio distinto que se dijeron con respecto a Shabat. Y en la Guemará se explica que, el Tana de la Mishná, a las formas de meter un objeto en un dominio privado, también las llama “formas de sacar”, dado que en todos los casos la persona saca el objeto de un dominio para llevarlo a otro dominio.

MISHNÁ Las formas de sacar un objeto de un dominio a otro en Shabat que prohibió la Torá son dos, que, en realidad, cuando se les suma las que prohibieron los Sabios, son cuatro para aquel que está adentro, en un dominio privado; ושתים שהן ארבע בחוץ y son dos, que, en realidad, son cuatro, para aquel que está afuera, en el dominio público.

Para aquellos que están adentro, en un dominio privado. Los dos están prohibidas por una ley de la Torá: la acción de sacar y la acción de meter el objeto que hace el dueño de la casa. Y en el capítulo Hazorek (más adelante, 96b), en su comienzo, se deduce esta prohibición del versículo Y ORDENÓ MOSHE Y SE CORRIÓ LA VOZ EN EL CAMPAMENTO, ETC. (Shemot 36:6): “no saquen nada de un dominio privado al dominio público para llevar un donativo al campamento de los levitas”. Y el día que se dio esta orden era Shabat, como se deduce allí, en la Guemará. Y por cualquiera de estas dos acciones la persona queda obligada a ofrecer un *Korbán Jatat*, cuando lo hizo sin intención de profanar el Shabat; y si lo hizo a sabiendas, pero sin testigos, incurrió en una falta castigada con la pena de *karet*; y si hubo testigos que previamente le dieron la advertencia de que no lo hiciera y, aun así, lo hizo, incurrió en una falta castigada con pena de muerte por lapidación. Y así es la ley en cualquier labor que la Torá prohibió realizar en Shabat.

Que son cuatro. Por medio de un decreto de ellos, los Sabios añadieron dos formas de sacar un objeto que también están prohibidas en primera instancia, pero si una persona las realiza está exenta del *Korbán Jatat*, porque según la Torá no cometió una transgresión. Y más adelante, se irán explicando todos los casos.

Dos están prohibidas por una ley de la Torá: la acción de sacar y la acción de meter que realiza el pobre, que se encuentra afuera, en el dominio público. Y, además, hay otras dos que están prohibidas por un decreto de ellos (los Sabios): cuando la labor de sacar el objeto fue realizada entre dos; o sea, uno levanta el objeto del lugar, para sacarlo del dominio en el que está; y otro lo deposita en un dominio distinto. En primera instancia está prohibido sacar un objeto de esa forma, pero si alguien lo hizo y transgredió, está exento de ofrecer un *Korbán Jatat*. Como se deduce en la Guemará (pág. 3a): «Si son dos quienes la realizaron (la labor prohibida), ambos están exentos de ofrecer un *korbán*».

NOTAS

¹ Las labores prohibidas en Shabat no están mencionadas explícitamente en la Torá sino que se aprenden de las labores que fueron realizadas en el *Mishkán*, el Tabernáculo en el que se ofrecieron los *korbanot* hasta la construcción del Bet Hamikdash. Sin embargo, con respecto a la labor de sacar un objeto de un dominio a otro, a pesar de que fue realizada en el *Mishkán*, la Guemará sí solicita una fuente, dado que ésta es una labor “poco importante” y, sin una fuente específica, podríamos haber pensado que la Torá no la prohibió (véase Tosafot). Ahora bien, en el *Tratado de Eruvin* 17b, la Guemará explica que esta prohibición se aprende del versículo QUE NO SALGA UN HOMBRE DE SU LUGAR EN EL DÍA SÉPTIMO (Shemot 16:29), en el que Moshe prohibió a la gente salir en Shabat de sus tiendas con recipientes, para recolectar su porción de maná. Sin embargo, Rashi aquí —citando la Guemará más adelante, 96b— señala que la fuente de la prohibición es el versículo Y ORDENÓ MOSHE Y CORRIERON LA VOZ EN EL CAMPAMENTO DICRIENDO: [tanto] LOS HOMBRES COMO LAS MUJERES, NO HAGAN MÁS LABOR PARA LA DONACIÓN DEL KÓDESH... (Shemot 36:6), en el que Moshe prohibió al pueblo llevar sus donativos en Shabat desde sus tiendas, que eran dominios privados, hasta el campamento de los levitas, que era un dominio público. Los Tosafot explican que son necesarios los dos versículos por el mismo motivo mencionado anteriormente: al tratarse de una labor poco importante es necesario un versículo para prohibir los casos en los que la persona que realiza la labor está afuera, en un dominio público; y otro para prohibir los casos en los que está adentro, en un dominio privado.

(א) שבעות ה', ג' [קמן כג.],
 א' שבעות ב', ד' [ע"פ],
 ס' [שמות לו.], ו' [דף ג.],
 ז' [ע"פ מהר"ם], ח' [דף ב.],
 ודף ה. ושם ד"ה [שם],
 ט' [ע"פ], י' והם פריך מי
 כתיב אל יזלזל היינו משום
 כ"ל רש"י, י"ז [ע"פ],
 מוספות פסחים פה: ד"ה
 הולאה, י"ט דדמאי לגמרי
 להולאה כ"ל,

מוסף רש"י

שחים שהן ארבע פגנים.
 שמים לחיוב הנספה דעני
 והכנסה דבעל הבית, ושמים
 לפטור שבו עוקר חוה מניח
 דכתיב (ויקרא ד') בעשיתם,
 העושה את כולה (שבוועות
 ה.) שבוועות שחים.
 שבעות כתיב שמים הכתוב
 בויקרא אלל קרבן עולה ויורד
 קאמר שמים כתיב בקרא,
 דכתיב להרע או להטיב,
 ומפרש במשה (שם כה),
 אולי להטיב, לא אולי להרע,
 שמענה את עמלו, והוא הדין
 לכל דבר שהוא הן ולא להרע,
 להרע או להטיב להבא
 למשע, וצ"פ (שם) מרה
 מן התקלה אף דברים שאין
 כהן הרעה או הטבה, ומיחו
 שמים יניחו ותו לא, דבר
 ומילופו (שם ב.),

רבינו חננאל

יצאות השבת שחים שהן
 ארבע פגנים כו'. גמ' תנן
 התם בתחילת שבוועות,
 שבוועות שחים שהן ארבע,

יצאות השבת. הולאות שמרשות לרשות האמורות לשבת וצגמ"ד
 מפרש להכנסות נמי קא קרי יציאות הוואלי ומוציא מרשות
 לרשות: **שחים שהן ארבע פגנים.** לאותן העומדים בפנים שמים מן
 התורה הולאה והכנסה דבע"ה וצ"פ הזורק [קמן יז:] כרישיה נפקא לן
 מוילו משה ויעצרו קול בממנה וגו' לא
 מפיקין מרה"י לר"ה להציא נדבה למחנה
 ליהי ויום השבת היה כדיליף התם ועל
 שמים אלו חייב חטאת על שגגתו ועל
 זוינו כרת ועל התרלתו סקילה וכן
 בכל מלאכת שבת: **שהן ארבע.**
 מדבריהם הוסיפו שמים לאסור לכתחלה
 ואם עשה פטור ולקמן מפרש להו ואולי:
ושחים שהן ד' בחוץ. שמים מן התורה
 הולאה והכנסה דעני העומד בחוץ
 ושמים מדבריהם כשהמלאכה נעשית
 על ידי שנים זה עוקר חוה מניח לכתחלה
 אסור ואם עשה פטור כדיליף בגמרא
 (דף ג.) שנים שעשאוה פטורים: **פשט**
העני אם ידו. וחפץ בתוכה: **ונתן**
לחור ידו דבעה"ב. דעביד ליה עקירה
 כרה"ר והנחה כרה"י: או שנטל מתוכה
 והוציא. החפץ והניח כרה"ה דעביד ליה
 עקירה [כרה"י] והנחה [כרה"ר]: **העני**
חייב. עשהה מלאכה שלמה והרי שמים
 מן המורה לעומד בחוץ: **ובעל הכי**
פטור. פטור לגמרי ואפי' לכתחלה
 מותר דלא מילי עבד והכי מפרש
 בגמ' (דף ג.) **פשט בעה"ב כו' בעה"ב**
חייב. והרי שמים מן התורה לעומד

כפנים: פשט העני אם כו'. דעביד ליה עקירה ונטל בעה"ב מתוכה
 והניח בפנים ועביד ליה בעל הבית הנחה: או שנתן לטובה. דעביד
 ליה בעל הבית עקירה והוציא העני והניח: **שנים פטורים.** שלא עשה
 האחד מלאכה שלימה אלא אסורין לעשות כן לכתחלה שמא יבואו כל
 אחד ואחד לעשות מלאכה שלימה בשבת הרי שמים מדבריהם אחת
 לעני בחוץ ואחת לבע"ה פגנים. וא"ת שנים הן לכל אחד ואחד עקירה
 לעני ועקירה לבע"ה הנחה לעני והנחה לבע"ה לקמן] פריך לה ומשיני דלא
 חשיב אלא עקירות שהן חתלת המלאכה ואיכא למימר שמא יגמירה:
גמ' סנן הסם. במסכת שזועות: **שזועות שחים.** שזועות של ציטוי
 להרע או להטיב שמים הן להמחייב עליהן קרבן עולה ויורד האמור
 בפרשה (ויקרא ה) דנפקי מלהרע או להטיב דמשמע להבא אורכ ולא
 אורכ: **שהן ארבע.** יש לך לרבות עוד שמים מריבוי הכתוב לכל אשר
 יצטא האדם [שם] לרבות לשעצר אכלתי ולא אכל לא אכלתי ואכל:
 ידיעות

נראה לרבינו חננאל מדקאמר בגמרא דיקא נמי דקתני יציאות וקמפרש הכנסות לאתלר ולא דיין מדקתני פגנים: **פשט בעה"ב את ידו כו'.**
 תימה לר"י אמאי צריך למתני תרתי דעני ודבעה"ב וכן כריש שזועות דמפרש בגמרא (דף ג.) ושם שמים דעני ודבעל הבית מה שייך לקרואו
 שמים מה לי עני מה לי עשיר ונראה לר"י דאיצטריך לאשמעי' משום דהולאה מלאכה גרועה היא דמה לי מוציא מרה"י לרה"ר מה לי מוציא
 מרה"י לרה"י ולא היה גמרינן הולאה דעני מבעה"ב ולא בעה"ב מעני ומדע"ה מדאיצטריך מרי קראי בהולאה כדנפקא לן כריש הזורק
 [קמן דף יז:] ושם מויכלא העם מהציא ובספ"ק דעירובין (דף יז:) נפקא לן מקרא אחרינא דדרשינן אל יאל איש ממקומו אל יוציא ו' והתם
 פירשמי' והיינו משום דמלאכה גרועה היא איצטריך תרומייהו חד לעני וחד לעשיר ו' וכן בכל תולדות דאבות מלאכות לא חיישינן שהיא
 במשכן אלא אבות בלבד וכתולדות דהולאה"כ בעי' שהיא במשכן דמתן בהזורק (דף יז.) שמי גוזמטראות זו כנגד זו המושיט והזורק מוז לזו
 פטור היו שתייה דזיוטא אחת הזורק פטור והמושיט חייב שכך היתה עבודת לויס וכריש הזורק (ג"א שם) נמי בעי הזורק ד' אמות
 כרה"ר מולן ודחיק לאשכחניהו במשכן עד דמסיק כל ד"א כרה"ר הלכתא גמרי לה וכל אלו תולדה דהולאה נינהו ולא אבות שאין אבות
 אלא מ' חסר אחת וגבי הכנסה נמי אמרינן צ"פ כמה טומנין [קמן מט:] הם העלו קרשים מקרקע לגגלה אף אחת אל מכניסו מרה"ר
 לרה"י א' וא"ת כיון דהכנסה היתה במשכן מה צריך מו לקמן בהזורק (דף יז:) לפרושי דסבירא הוא מה לי אפוקי מה לי עיולי"כ דהזורק ד' אמות
 כרה"ר משמע דאי היה משכחת לה במשכן הוה ניחא ליה אע"ג דהתם ליכא סבירא"ל וי"ל דאיצטריך סבירא להכנסה דבעה"ב דלא הוה במשכן דהם
 העלו קרשים כו' היינו הכנסה דעני דמסתמא בקרקע היו עומדים שהוא רה"ר ואם תאמר כיון דאיכא סבירא אמאי איצטריך בצמנה טומנין
 למימר דהכנסה היתה במשכן וי"ל דתנא ליה אידי דעני למיתני הם הורידו קרשים מעגלה ואתם אל מוציאיו כו' אע"ג דהולאה נפקא לן מקרא
 כדהיא איצטריך למיתני שהיתה במשכן משום דקתני כרישא כדרייתא אין חייצין אלא על מלאכה שכינא צה היתה במשכן קרא דלא היה מוציא
 הולאה במשכן הייתי מחייב בכל מלאכות הדומות למלאכה גמורה אע"פ שלא היה במשכן כמו בהולאה והא דאסמון קרא דשבת למלאכת
 המשכן הוה דרשינן למילתא אחריתי: **שבוועות שחים שהן ארבע.** כריש שזועות (דף ג.) מפרש שמים אורכ ולא אורכ דכתיב כדהיא
 בקרא להרע או להטיב דהיינו להבא שהן ד' אכלתי ולא אכלתי דאמי מדרשא והא דלא מפר' שהן ד' אורוכ ולא אורוכ והוה אחיז כולה
 כרבי ישמעאל ולא הוה צריך לאוקומי כדרי תנאי"ל משום דמתני' צ"פ (דף יז:) תנן כדהיא שהן ד' אכלתי ולא אכלתי"כ וא"ת אמאי לא
 קתני שמים שהן שמונה [אורכ ולא אורכ] אכלתי ולא אכלתי אורוכ ולא אורוכ וקתני ולא וקתני ונראה דלכך פירש רש"י כריש שזועות
 שאינו שונה אלא דבר וחילופו ורי' יתכן תיך דלא נקט אלא אכלתי ולא אכלתי משום דפליג רי' ישמעאל והוי כריותא טפי אכל אורוכ ולא
 אורוכ דמורה ר"י לא חש למיתני וא"ת וגבי שבת ארבע קתני שמים שהן ד' ומו לא יליתני נמי מושיט ומעשיט מרשות היחיד לרשות
 היחיד דרך רה"ר דחייב כדאמר לקמן (דף יז:) הורק מרשות היחיד לרשות הרבים ומרה"ר לרה"י וי"ל דלא קתני אלא הכנסה ו' דדמיא
 להולאה שהוא מרה"י לרה"ר לאפוקי מושיט ומעציר שהוא מרה"י לרה"י וזריקה נמי לא דמיא להולאה שזו בהולכה ציד חוה כזריקה:

יצאות השבת פרק ראשון שבת

ב.

יצאות השבת שחים שהן ארבע. הקשה ריב"א דדיני הולאות
 שבת היה לו לשנות גבי אבות מלאכות אחר פרק כלל גדול
 לקמן (דף עג.) דהתם קתני אבות מלאכות מ' חסר אחת וקתני הולאה
 לצסוף והוה ליה להתחיל כסדר דכברים דמיירי בע"ש מצדע יוס

כגון לא יאל החייט במחטו סמון
 לחשיכה אין שורין דיו וסמנין ואין זולין
 כשר ואח"כ כמה מדליקין וכירה וצמנה
 טומנין שהם דכרים הנוהגים עס חשיכה
 ואח"כ צמנה וצמנה וצמנה אשה יולאה
 דכרים הנוהגים בשבת עמלמו ושזו אבות
 מלאכות של שבת ודרך התנא לשנות
 כסדר זה כמו שמצינו בפסחים דמתחיל
 בליל י"ד ושזו צי"ד ושזו בשמיטת
 פסחים שהוא צין הערבים ואחר כך
 שונה מאלתיל פסחים שהוא צלילה וכן
 ציומא מתחיל צו' ימי' קוד' י"ה כוחא"כ
 בעיה"כ ואח"כ ליל י"ב ומיך דהולאה
 חציבה ליה לאקדומי משום דממשה
 זו שמעינן כמה דכרים הולאה והכנסה
 דעני ועשיר ודע"ה עקירה והנחה
 ושנים שעשאוה פטורים וידו של אדם
 חסוצה לו כד' על ד' וידו של אדם אינה
 לא כרה"י ולא כרה"ר ור"ת מפרש
 דדבר ההוה רגיל הש"ס לשנות מתילה
 וכן צמנ' צ"ק (דף ג.) השור והצור
 המצעה וההצער ולא ו' נקט כסדר
 הפרשה וכן מפרש רב האי גצ"ד לריינן
 להודות בפרק הראוה (כרמות דף גד.)
 דלא נקט הש"ס כסדר הפסוק ועוד

מפרש ר"ת דפתח יציאות משום דעני למימר לא יאל החייט במחטו"כ
 אע"ג דלא שנה המלצן משום אין נותנין כלים לכובס ולא המצעיר
 משום כ' כמה טומנין"ל הולאה הורכך לשנות טפי"ל משום דמלאכה גרועה
 היא כמו שאפרש: **יצאות.** הולאה הוה ליה למתני אלא
 נקט יציאות לישנא דקרא אל יאל איש ממקומו (שמות טז) ודרשינן
 מינה (עירובין דף יז:) הולאה אל יאל עם הכלי לנקט המן:
שתיים שהן ארבע פגנים. כן נראה כמו שמפרש רש"י כאן
 דמכפנים היינו לבעה"ב העומד בפנים ובחוץ היינו לעני
 העומד בחוץ שמים הולאות והכנסות דחיוז שהן ד' הולאות והכנסות
 דפטור ובשזועות ו' פרש"י בפנים היינו הכנסות פנים שנים דחיוז
 דעני ודעשיר ושנים דפטור ובחוץ היינו הולאות חוץ א' ואין נראה
 מדפירש מילי דעני לחוד ומילי דעשיר לחוד משמע כפי שפירש כאן
 ולפי' דהתם לא היה לו לערב הולאות והכנסות יחד ומיזה שמא לפי שהיה
 צריך להאריך אם היה צא לפרש הולאות לבד ו' [והכנסתו] לבדן מ"מ אין
 צורך לרבינו חננאל לאתלר ולא דיין מדקתני פגנים: **פשט בעה"ב את ידו כו'.**
 תימה לר"י אמאי צריך למתני תרתי דעני ודבעה"ב וכן כריש שזועות דמפרש בגמרא (דף ג.) ושם שמים דעני ודבעל הבית מה שייך לקרואו
 שמים מה לי עני מה לי עשיר ונראה לר"י דאיצטריך לאשמעי' משום דהולאה מלאכה גרועה היא דמה לי מוציא מרה"י לרה"ר מה לי מוציא
 מרה"י לרה"י ולא היה גמרינן הולאה דעני מבעה"ב ולא בעה"ב מעני ומדע"ה מדאיצטריך מרי קראי בהולאה כדנפקא לן כריש הזורק
 [קמן דף יז:] ושם מויכלא העם מהציא ובספ"ק דעירובין (דף יז:) נפקא לן מקרא אחרינא דדרשינן אל יאל איש ממקומו אל יוציא ו' והתם
 פירשמי' והיינו משום דמלאכה גרועה היא איצטריך תרומייהו חד לעני וחד לעשיר ו' וכן בכל תולדות דאבות מלאכות לא חיישינן שהיא
 במשכן אלא אבות בלבד וכתולדות דהולאה"כ בעי' שהיא במשכן דמתן בהזורק (דף יז.) שמי גוזמטראות זו כנגד זו המושיט והזורק מוז לזו
 פטור היו שתייה דזיוטא אחת הזורק פטור והמושיט חייב שכך היתה עבודת לויס וכריש הזורק (ג"א שם) נמי בעי הזורק ד' אמות
 כרה"ר מולן ודחיק לאשכחניהו במשכן עד דמסיק כל ד"א כרה"ר הלכתא גמרי לה וכל אלו תולדה דהולאה נינהו ולא אבות שאין אבות
 אלא מ' חסר אחת וגבי הכנסה נמי אמרינן צ"פ כמה טומנין [קמן מט:] הם העלו קרשים מקרקע לגגלה אף אחת אל מכניסו מרה"ר
 לרה"י א' וא"ת כיון דהכנסה היתה במשכן מה צריך מו לקמן בהזורק (דף יז:) לפרושי דסבירא הוא מה לי אפוקי מה לי עיולי"כ דהזורק ד' אמות
 כרה"ר משמע דאי היה משכחת לה במשכן הוה ניחא ליה אע"ג דהתם ליכא סבירא"ל וי"ל דאיצטריך סבירא להכנסה דבעה"ב דלא הוה במשכן דהם
 העלו קרשים כו' היינו הכנסה דעני דמסתמא בקרקע היו עומדים שהוא רה"ר ואם תאמר כיון דאיכא סבירא אמאי איצטריך בצמנה טומנין
 למימר דהכנסה היתה במשכן וי"ל דתנא ליה אידי דעני למיתני הם הורידו קרשים מעגלה ואתם אל מוציאיו כו' אע"ג דהולאה נפקא לן מקרא
 כדהיא איצטריך למיתני שהיתה במשכן משום דקתני כרישא כדרייתא אין חייצין אלא על מלאכה שכינא צה היתה במשכן קרא דלא היה מוציא
 הולאה במשכן הייתי מחייב בכל מלאכות הדומות למלאכה גמורה אע"פ שלא היה במשכן כמו בהולאה והא דאסמון קרא דשבת למלאכת
 המשכן הוה דרשינן למילתא אחריתי: **שבוועות שחים שהן ארבע.** כריש שזועות (דף ג.) מפרש שמים אורכ ולא אורכ דכתיב כדהיא
 בקרא להרע או להטיב דהיינו להבא שהן ד' אכלתי ולא אכלתי דאמי מדרשא והא דלא מפר' שהן ד' אורוכ ולא אורוכ והוה אחיז כולה
 כרבי ישמעאל ולא הוה צריך לאוקומי כדרי תנאי"ל משום דמתני' צ"פ (דף יז:) תנן כדהיא שהן ד' אכלתי ולא אכלתי"כ וא"ת אמאי לא
 קתני שמים שהן שמונה [אורכ ולא אורכ] אכלתי ולא אכלתי אורוכ ולא אורוכ וקתני ולא וקתני ונראה דלכך פירש רש"י כריש שזועות
 שאינו שונה אלא דבר וחילופו ורי' יתכן תיך דלא נקט אלא אכלתי ולא אכלתי משום דפליג רי' ישמעאל והוי כריותא טפי אכל אורוכ ולא
 אורוכ דמורה ר"י לא חש למיתני וא"ת וגבי שבת ארבע קתני שמים שהן ד' ומו לא יליתני נמי מושיט ומעשיט מרשות היחיד לרשות
 היחיד דרך רה"ר דחייב כדאמר לקמן (דף יז:) הורק מרשות היחיד לרשות הרבים ומרה"ר לרה"י וי"ל דלא קתני אלא הכנסה ו' דדמיא
 להולאה שהוא מרה"י לרה"ר לאפוקי מושיט ומעציר שהוא מרה"י לרה"י וזריקה נמי לא דמיא להולאה שזו בהולכה ציד חוה כזריקה:

ידיעות

עין משפט נר מצוה

אזהרה בכלל דיי שבת תנא
 המיי' פירא מחל' שבת הלכה
 ג חז"ל כל מקום שנאמר
 ששבעה דבר זה פטור הרי
 זה פטור מן הכרת וכן
 הקפלה וכן הקרבן אלא
 אסור לעשות אותו דבר
 כשבת ואסורו מ"מ
א א מיי' פירא מהלכות
 שבת הלכה ז ופ"ה שם
 הלכה ז סמך לאין סה
 טושי"ע א"ת ס"י שמו:
ב ב מיי' שם פירא הל"ה:

תוס' ישנים

(א) מאלתי תבוי בגליין פ"י
 ח"ל ועי"ל שמים שמי
 הולאות דחיוז ופטור שהן
 ארבע המנסות דחיוז ופטור
 עי"ל ואין נראה
 הדיבורשלימי בעי מה עניס
 כו' ומסקין ז' לחיוז ו'
 לפטור ע"ש. ונצטר זה שייך
 לתוס' לעיל ד"ה שמים שהן
 ארבע אחר פירש"י לפני ואין
 נראה כו':

מוסף תוספות

א. דגורנין ערב שבת אטו
 הוצאת שבת. מוס' הל"ש.
 ב. מוס' הל"ש אלא:
 כמה מדליקין וצמנה
 טומנין [ע"י מפרש"ל].
 ג. מוס' דהנהו מלאכות
 ידועות לכל. אבל. מוס'
 הל"ש. [ע"י מהר"ם].
 ד. [אסוריה שבת קודם
 לשנה לא יצא החייט
 בחסות. מוס' הל"ש.
 ה. לבעל הבית העומד
 בפנים, וכן לעני העומד
 בחוץ. מוס' שבעות. ה' כס'
 הריב"א. ו' מה לי עומד
 בפנים ומוציא החפץ
 לחוץ ומה לי עומד בחוץ
 ומביא החפץ אליו. מוס'
 הל"ש. ו' משא"כ בשאר
 אבות מלאכות שאינן
 חלוקות ברשות אלא
 איסורן מחמת עצמן,
 והואיל וחדוש הוא אין
 לך בה אלא חדושה
 בלבד, והלכות עקרות הן
 ואין למדות זו מזו. נמצי'.
 [מהלכות]. ו' דמלאכה
 גרועה היא. מוס' הל"ש.
 ו. [ד'הכי משמע פשטיה
 דקרא שאל יצא שבת עם
 כליו ללקוט את המן כדרך
 שעושין בחול וכו'. מוס'
 עירובין ז' [ע"י מהר"ם].
 ז. [ו]כל הדרמה לאב הוי
 תולדה דיריה. מוס' הל"ש.
 ח. כגון זורק ומושיט
 ומעביר והכנסה כוליה.
 מוס' הל"ש. י. [ב]דין
 דהואי במשכן אע"ג דלא
 דימי להוצאה מחייב
 עלה. מוס' הל"ש צע"ה.
 י. דדמיא למוציא. מוס'
 הל"ש. יא. [ב]אכלתי ולא
 אכלתי דאית ביה פלוגתא
 דר' ישמעאל לא מחייב
 לשעבר. מוס' הל"ש.
 יב. וההיא מתניתין קיימא
 לפרושי מתניתין דהכא.
 מוס' שבעות ג.

ידו פשט העני את ידו Si extendió el pobre la mano **והפך בתוכה** y tenía un objeto en ella...

... y puso el objeto en la mano del dueño de la casa, con un objeto que previamente había levantado en la calle, lo que equivale a depositarlo en la casa; **או שננטל מתוכה והוציא** o si extendió la mano vacía y agarró un objeto de ella (de la mano del dueño de la casa), y lo sacó al dominio público y lo depositó en la calle;

הפך והניח ברשות הרבים el objeto y lo depositó en el dominio público, [ברשות הרבים] **הפך והניח** caso en el que el pobre hizo el levantamiento del objeto en un dominio privado y el depósito de dicho objeto en el dominio público.

העני חייב El pobre queda obligado a ofrecer un *Korbán Jatat*, **שעשה מלאכה** porque hizo una labor completa él solo. **והרי שנים מן התורה לעומד בחוץ** Y estas son las dos formas de sacar un objeto de un dominio que están prohibidas en Shabat **por ley de la Torá para quien está afuera**, en la calle.

Y el dueño de la casa está exento de dicho *korbán*. **Está completamente exento**, **פטור לגמרי** e incluso en primera instancia tiene permitido realizar la acción, **הוא לא מידע עבד** pues he aquí que él no hizo nada punible. **Y así se explica en la Guemará (3a).**

Si extendió el dueño de la casa, etc., el dueño de la casa queda obligado a ofrecer un *Korbán Jatat*. **והרי שנים** Y estas son las dos formas de sacar un objeto prohibidas **por ley de la Torá para quien está adentro**, en la casa.

ידו פשט העני את ידו Si extendió el pobre la mano, etc. **דעבד ליה עקירה** caso en el cual el pobre hizo el levantamiento del objeto en el dominio público; **ונטל בעל הבית מתוכה והניח בפנים** y después agarró el dueño de la casa el objeto de ella y lo depositó adentro, en la casa, **ועבד ליה בעל הבית הנחה** e hizo el dueño de la casa el depósito del ese objeto.

או שנתן לתוכה O si el dueño de la casa puso en ella un objeto, **דעבד ליה בעל הבית עקירה** caso en el que el dueño de la casa hizo el levantamiento del objeto en el dominio privado; **והוציא העני והניח** y después sacó el pobre en su mano el objeto y lo depositó en el dominio público.

La Mishná presenta una situación como ejemplo para detallar las diferentes formas de sacar el objeto de un dominio a otro y, tras ello, expone las dos formas en las que la persona que está afuera transgrede una prohibición de la Torá:

העני עומד בחוץ ובעל הבית בפנים ¿Cómo es el caso? **El pobre está de pie, afuera**, en la calle, frente a una casa, y el dueño de la casa adentro, en su casa. **ידו פשט העני את ידו לפנים** Si extendió el pobre la mano hacia adentro de la casa, con un objeto que previamente había levantado en la calle, **ונתן לתוך ידו של בעל הבית** y puso el objeto en la mano del dueño de la casa, lo que equivale a depositarlo en la casa; **או שננטל מתוכה והוציא** o si extendió la mano vacía y agarró un objeto de ella (de la mano del dueño de la casa), y lo sacó al dominio público y lo depositó en la calle; **העני חייב ובעל הבית פטור** el pobre queda obligado a ofrecer un *Korbán Jatat*² por haber transgredido una prohibición de la Torá, y el dueño de la casa está completamente exento de dicho *korbán*, ya que, en ambos casos el pobre levantó el objeto en un dominio y lo depositó en el otro dominio, mientras que el dueño de la casa no hizo nada punible.

La Mishná continúa con las dos formas en las que la persona que está adentro transgrede una prohibición por ley de la Torá:

ידו פשט בעל הבית את ידו לחוץ Si extendió el dueño de la casa la mano hacia afuera, hacia la calle, con un objeto que previamente había levantado en la casa, **ונתן לתוך ידו של עני** y puso el objeto en la mano del pobre, que estaba afuera, en la calle; **או שננטל מתוכה והניח בפנים** o si el dueño de la casa extendió la mano vacía hacia afuera y agarró un objeto de ella (de la mano del pobre) y lo metió en la casa y lo depositó en ella; **בעל הבית חייב** en ambos casos, **העני פטור** el dueño de la casa queda obligado a ofrecer un *Korbán Jatat* por haber transgredido una prohibición de la Torá, y el pobre está completamente exento de dicho *korbán*³.

La Mishná detalla las formas de sacar un objeto prohibidas por los Sabios, cuando el pobre es quien comienza la acción:

ידו פשט העני את ידו לפנים Si extendió el pobre la mano hacia adentro, hacia la casa, con un objeto que previamente había levantado en la calle, **ונטל בעל הבית מתוכה** y agarró el dueño de la casa el objeto de ella, de la mano del pobre, y lo depositó en la casa; **או שנתן לתוכה והוציא** o si el pobre extendió la mano vacía hacia adentro y el dueño de la casa puso en ella un objeto, y el pobre sacó la mano y depositó el objeto en la calle,

NOTAS

- Si lo hizo sin saber que estaba profanando el Shabat. Pero si lo hizo a sabiendas de que estaba transgrediendo una prohibición y no hubo testigos de la transgresión, incurrió en una falta castigada con la de pena *karet*; no obstante, si hubo testigos y le advirtieron que estaba prohibido hacerlo, incurrió en una falta castigada con la pena de lapidación.
- A pesar de que los dos casos que menciona la Mishná —el del pobre y el del dueño de la casa— son muy similares, el Tana tuvo que mencionar ambos porque, como se mencionó en la nota 1, trasladar un objeto de un dominio a otro se considera una labor “poco importante” y podríamos haber pensado que no se puede aprender un caso del otro. Tosafot.

(א) שבעות ה', ג' (למן כב', ג')
ג' שבעות ה', ד' (ע"ז),
ה' (שמות לו', ו') (דף ג', א'),
ו' (ע"ז מהר"ם), ח' (דף ב', ודף ה', וס' ד"ה שמים),
ט' (ע"ז), י' והס' פריך מי כתיב אל יזיל היינו משום כ"ל רש"י, ט' (ע"ז)
מוספות פסחים פה: ד"ה הולאה, ט' דדמאי לגמרי להולאה כ"ל,

מוסף רש"י

שחים שהן ארבע פגנים. שמים לחיוב הנספה דעני והכנסה דבעל הבית, ושמים לפטור ששה עוקר חה מניח דכתיב (ויקרא ד') בעשיתם העושה את כולה (שבוועות ה').
שבוועות שחים.
שבעות כיתוי שפחים הכתוב בויקרא א"ל קרבן עולה ויורד קאמר שמים כתיבי בקרא, דכתיב להרע או להטיב, ומפרש במשה (שם כה), אולי להטיב, לא אולי להרע, שמענה את עמלו, והוא הדין לכל דבר שהוא הן ולא להטא, להרע או להטיב להטא למשע, וצ"ל (שם) מרה מן התקלה אף דברים שאין בהן הרעה או הטבה, ומיהו שמים יניחו ותו לא, דבר ומילופו (שם ב'),

רבינו חננאל

יצאות השבת שחים שהן ארבע בפנים כו'. גמ' תנן התם בתחילת שבוועות, שבוועות שחים שהן ארבע,

יצאות השבת. הולאות שמרשות לרשות האמורות לשבת וצגמ"ו מפרש להכנסות נמי קא קרי יציאות הוואלי ומוציא מרשות לרשות: **שחים שהן ארבע פגנים.** לאותן העומדים בפנים שמים מן התורה הולאה והכנסה דבע"ה וצ"ל הזורק (למן י: ו) כרישיה נפקא לן מוילו משה ויעצרו קול בממנה וגו' לא מפיקין מרה"י לר"ה להציא נדבה למחנה ל"יה ויום השבת היה כדיליף התם ועל שמים אלו חייב חטאת על שגגתו ועל זדונו כרת ועל התרלתו סקילה וכן בכל מלאכת שבת: **שהן ארבע.** מדבריהם הוסיפו שמים לאסור לכתחלה ואם עשה פטור ולקמן מפרש לה ואולי: **ושחים שהן ד' בחוץ.** שמים מן התורה הולאה והכנסה דעני העומד בחוץ ושמים מדבריהם כשהמלאכה נעשית על ידי שנים זה עוקר חה מניח לכתחלה אסור ואם עשה פטור כדיליף בגמרא (דף ג'). שנים שעשהו פטורים: **פשט העני אם ידו.** וחפץ בתוכה: **ונתן לפוך ידו דבעה"ב.** דעביד ליה עקירה כרה"ר והנחה כרה"י: או שנטל מתוכה והוא"ל. החפץ והניח כרה"ה דעביד ליה עקירה [כרה"י] והנחה [כרה"ר]: **העני חייב.** שעשה מלאכה שלמה והרי שמים מן המורה לעומד בחוץ: **ובעל הבית פטור.** פטור לגמרי ואפי' לכתחלה מותר דלף לאו מיידי בעד והכי מפרש בגמ' (דף ג'). **פשט בעה"ב כו' בעה"ב חייב.** והרי שמים מן המורה לעומד

כפנים: פשט העני אם כו'. דעביד ליה עקירה ונטל בעה"ב מתוכה והניח כפנים ועביד ליה בעל הבית הנחה: או שנתן לפוכה. דעביד ליה בעל הבית עקירה והוא"ל העני והניח: שנים פטורים. שלא עשה האחד מלאכה שלימה אכל אסורין לעשות כן לכתחלה שמא יבואו כל אחד ואחד לעשות מלאכה שלימה בשבת הרי שמים מדבריהם אחת לעני בחוץ ואחת לבע"ה פגנים. וא"ת שנים הן לכל אחד ואחד עקירה לעני ועקירה לבע"ה הנחה לעני והנחה לבע"ה לקמן פריך לה ומשני דלא חשיב אלא עקירות שהן תחלת המלאכה ואיכא למימר שמא יגמירה: **גמ' סנן הסס.** במסכת שבעות: **שבעות שחים.** שבעות של ציטוי להרע או להטיב שמים הן להמחייב עליהן קרבן עולה ויורד האמור בפרשה (ויקרא ה') דנפקי מלהרע או להטיב דמשמע להבא אורכל ולא אורכל: **שהן ארבע.** יש לך לרבות עוד שמים מריבוי הכתוב לכל אשר יצטא האדם [שם] לרבות לשעצר אכלתי ולא אכל לא אכלתי ואכל: ידיעות

נראה לרבינו אלחנן מדקאמר בגמרא דיקא נמי דקתני יציאות וקמפרש הכנסות לאתלר ולא דיין מדקתני פגנים: **פשט בעה"ב את ידו כו'.** תימה לר"י אמאי לריך למתני תרתי דעני ודבעה"ב וכן כריש שבעות דמפרש בגמרא (דף ג') וס' שמים דעני ודבעל הבית מה שיך לקריתו שמים מה לי עני מה לי עשיר ונראה לר"י דלייטריך לאשמעי' משום דהולאה מלאכה גרועה היא דמה לי מוציא מרה"י לרה"ר מה לי מוציא מרה"י לרה"י ולא הוה גמרינן הולאה דעני מבעה"ב ולא בעה"ב מעני ומדע"ל מדלייטריך מרי קראי כהולאה כדנפקא לן כריש הזורק (למן דף י: וס') מויכלא העם מהציא ובספ"ק דעירובין (דף י: וס') נפקא לן מקרא אחרינא דדרשינן אל יאל איש ממקומו אל יוציא ו' והתם פירשמי' והיינו משום דמלאכה גרועה היא אייטריך מרווייהו חד לעני וחד לעשיר ו' וכן בכל תולדות דאבות מלאכות לא חיישינן שהיא במשכן אלא אבות בלבד וכתולדות דהולאה"כ בעי' שהיא במשכן דמתן כהזורק (דף י: וס') שמי גוזמטראות זו כנגד זו המושיט והזורק מוז לזו פטור היו שתייה דזיוטא אחת הזורק פטור והמושיט חייב שכך היתה עבודת לויס וכריש הזורק (ג"י ס: וס') נמי בעי הזורק ד' אמות כרה"ר מלן ודחיק לאשכחניהו במשכן עד דמסיק כל ד"א כרה"ר הלכתא גמרי לה וכל אלו תולדה דהולאה נינהו ולא אבות שאין אבות אלא מ' חסר אחת וגבי הכנסה נמי אמרינן צ"ל במה טומנין (למן מט: וס') הם העלו קרשים מקרקע לגולה אף אחס אל מכניסו מרה"ר לרה"י א' וא"ת כיון דהכנסה היתה במשכן מה לריך מו לקמן כהזורק (דף י: וס') לפרושי דסבירא הוא מה לי אפוקי מה לי עיולי"כ דהזורק ד' אמות כרה"ר משמע דאי הוה משכחת לה במשכן הוה ניחא ליה אע"ג דהתם ליכא סבירא"ל וי"ל דלייטריך סבירא להכנסה דבעה"ב דלא הוה במשכן דהם העלו קרשים כו' היינו הכנסה דעני דמסתמא בקרקע היו עומדים שהוא רה"ר ואם תאמר כיון דאיכא סבירא אמאי אייטריך בצמה טומנין למימר דהכנסה היתה במשכן וי"ל דתנא ליה אידי דעני למיתני הם הורידו קרשים מעגלה ואחס אל מוויאו כו' אע"ג דהולאה נפקא לן מקרא כהדיא אייטריך למיתני שהיתה במשכן משום דקתני כרישא כריייתא אין חייצין אלא על מלאכה שכינא צה היתה במשכן ואלא הוה מוצא הולאה במשכן הייתי מחייב בכל מלאכות הדומות למלאכה גמורה אע"פ שלא היה במשכן כמו כהולאה והא דאסמון קרא דשבת למלאכת המשכן הוה דרשינן למילתא אחריתי: **שבוועות שחים שהן ארבע.** כריש שבעות (דף ג') מפרש שמים אורכל ולא אורכל דכתיב כהדיא בקרא להרע או להטיב דהיינו להבא שהן ד' אכלתי ולא אכלתי דאמי מפר' שהן ד' אורוכ ואלא אורוכ והוה אחיז כולה כרבי ישמעאל ולא הוה לריך לאוקומי כחרי תנאי"ל משום דמתני' צ"ל (דף י: וס') תנן כהדיא שהן ד' אכלתי ולא אכלתי"כ וא"ת אמאי לא קתני שמים שהן שמונה [אורכל ולא אורכל] אכלתי ולא אכלתי אורוכ ולא אורוכ זרקתי ולא זרקתי ונראה דלכך פירש רש"י כריש שבעות שאינו שונה אלא דבר וחילופו ור' יצחק תיך דלא נקט אלא אכלתי ולא אכלתי משום דלפני ר' ישמעאל והוי כריותא טפי אכל אורוכ ולא אורוכ דמורה ר"י לא חש למיתני וא"ת וגבי שבת ארבע קתני שמים שהן ד' ותו לא ליתני נמי מושיט ומעשיט מרשות היחיד לרשות היחיד דרך רה"ר דחייב כדאמר לקמן (דף י: וס') הורק מרשות היחיד לרשות הרבים ומרה"ר לרה"י וי"ל דלא קתני אלא הכנסה ו' דדמיא להולאה שהוא מרה"י לרה"ר לאפוקי מושיט ומעציר שהוא מרה"י לרה"י וזריקה נמי לא דמיא להולאה שזו כהולכה כיד חה כזריקה:

יצאות השבת פרק ראשון שבת

ב.

יצאות השבת שחים שהן ארבע. הקסה ריב"א דדיני הולאות שבת היה לו לשנות גבי אבות מלאכות אחר פרק כלל גדול לקמן (דף עג.) דהתם קתני אבות מלאכות מ' חסר אחת וקתני הולאה לצוקף והוה ליה להתחיל כסדר כדברים דמיידי בע"ש מצעוד יוס

כגון לא יאל החייט במחטו סמון לחשיכה אין שורין דיו וטומנין ואין זולין כשר ואח"כ במה מדליקין וכירה וצמה טומנין שהם דברים הנוהגים עס חשיכה ואח"כ צמה צמהה וצמה וצמה אשה יולאה דברים הנוהגים בשבת עצמאושז אבות מלאכות של שבת ודרך התנא לשנות כסדר זה כמו שמיינו בפסחים דמתחיל בליל י"ד ושז צי"ד ושז בשמיטת פסחים שהוא צין הערבים ואחר כך שונה מלחילת פסחים שהוא צלילה וכן ציומא מתחיל צו' ימי' קוד"ה יכ"ו אח"כ בעיה"כ ואח"כ ליל י"כ ומיך דהולאה חציבא ליה לאקדומי משום דממשה וז שמעינן כמה דברים הולאה והכנסה דעני ועשיר ודע"ה עקירה והנחה ושנים שעשהו פטורים וידו של אדם חסוצה לו כד' על ד' וידו של אדם אינה לא כרה"י ולא כרה"ר ור"ת מפרש דדבר ההוה רגיל הש"ס לשנות מתילה וכן במס' צ"ק (דף ג') השור והצור המצעה וההצער ולא ו' נקט כסדר הפרשה וכן מפרש רב האי גצ"ד לריינן להודות בפרק הראוה (כריות דף ג: ד) דלא נקט הש"ס כסדר הפסוק ועוד מפרש ר"ת דפתח יציאות משום דעני למימר לא יאל החייט במחטו"כ אע"ג דלא שנה המלצן משום אין נותנין כלים לכובס ולא המצער משום כ"במה טומנין"ל הולאה הורך לשנות טפי"ל משום דמלאכה גרועה היא כמו שאפרש: **יצאות.** הולאה הוה ליה למתני אלא נקט יציאות לישנא דקרא אל יאל איש ממקומו (שמות טז) ודרשינן מינה (עירובין דף י: וס') הולאה אל יאל עם הכלי לנקט המן: **שחים שהן ארבע פגנים.** כן נראה כמו שמפרש רש"י כאן דמכפנים היינו לבעה"ב העומד פגנים ובחוף היינו לעני העומד בחוץ שמים הולאות והכנסות דחיוז שהן ד' הולאות והכנסות דפטור ובשבעות ו' פרש"י פגנים היינו הכנסות פנים שנים דחיוז דעני ודעשיר ושנים דפטור ובחוף היינו הולאות חוץ א' ואין נראה מדפירש מילי דעני לחוד ומילי דעשיר לחוד משמע כפי שפירש כאן ולפי' דהתם לא היה לו לערב הולאות והכנסות יחד ומיהו שמא לפי שהיה לריך להאריך אם היה צא לפרש הולאות לבד ו' [והכנסתו] לבדן מ"מ אין

נראה לרבינו אלחנן מדקאמר בגמרא דיקא נמי דקתני יציאות וקמפרש הכנסות לאתלר ולא דיין מדקתני פגנים: **פשט בעה"ב את ידו כו'.** תימה לר"י אמאי לריך למתני תרתי דעני ודבעה"ב וכן כריש שבעות דמפרש בגמרא (דף ג') וס' שמים דעני ודבעל הבית מה שיך לקריתו שמים מה לי עני מה לי עשיר ונראה לר"י דלייטריך לאשמעי' משום דהולאה מלאכה גרועה היא דמה לי מוציא מרה"י לרה"ר מה לי מוציא מרה"י לרה"י ולא הוה גמרינן הולאה דעני מבעה"ב ולא בעה"ב מעני ומדע"ל מדלייטריך מרי קראי כהולאה כדנפקא לן כריש הזורק (למן דף י: וס') מויכלא העם מהציא ובספ"ק דעירובין (דף י: וס') נפקא לן מקרא אחרינא דדרשינן אל יאל איש ממקומו אל יוציא ו' והתם פירשמי' והיינו משום דמלאכה גרועה היא אייטריך מרווייהו חד לעני וחד לעשיר ו' וכן בכל תולדות דאבות מלאכות לא חיישינן שהיא במשכן אלא אבות בלבד וכתולדות דהולאה"כ בעי' שהיא במשכן דמתן כהזורק (דף י: וס') שמי גוזמטראות זו כנגד זו המושיט והזורק מוז לזו פטור היו שתייה דזיוטא אחת הזורק פטור והמושיט חייב שכך היתה עבודת לויס וכריש הזורק (ג"י ס: וס') נמי בעי הזורק ד' אמות כרה"ר מלן ודחיק לאשכחניהו במשכן עד דמסיק כל ד"א כרה"ר הלכתא גמרי לה וכל אלו תולדה דהולאה נינהו ולא אבות שאין אבות אלא מ' חסר אחת וגבי הכנסה נמי אמרינן צ"ל במה טומנין (למן מט: וס') הם העלו קרשים מקרקע לגולה אף אחס אל מכניסו מרה"ר לרה"י א' וא"ת כיון דהכנסה היתה במשכן מה לריך מו לקמן כהזורק (דף י: וס') לפרושי דסבירא הוא מה לי אפוקי מה לי עיולי"כ דהזורק ד' אמות כרה"ר משמע דאי הוה משכחת לה במשכן הוה ניחא ליה אע"ג דהתם ליכא סבירא"ל וי"ל דלייטריך סבירא להכנסה דבעה"ב דלא הוה במשכן דהם העלו קרשים כו' היינו הכנסה דעני דמסתמא בקרקע היו עומדים שהוא רה"ר ואם תאמר כיון דאיכא סבירא אמאי אייטריך בצמה טומנין למימר דהכנסה היתה במשכן וי"ל דתנא ליה אידי דעני למיתני הם הורידו קרשים מעגלה ואחס אל מוויאו כו' אע"ג דהולאה נפקא לן מקרא כהדיא אייטריך למיתני שהיתה במשכן משום דקתני כרישא כריייתא אין חייצין אלא על מלאכה שכינא צה היתה במשכן ואלא הוה מוצא הולאה במשכן הייתי מחייב בכל מלאכות הדומות למלאכה גמורה אע"פ שלא היה במשכן כמו כהולאה והא דאסמון קרא דשבת למלאכת המשכן הוה דרשינן למילתא אחריתי: **שבוועות שחים שהן ארבע.** כריש שבעות (דף ג') מפרש שמים אורכל ולא אורכל דכתיב כהדיא בקרא להרע או להטיב דהיינו להבא שהן ד' אכלתי ולא אכלתי דאמי מפר' שהן ד' אורוכ ואלא אורוכ והוה אחיז כולה כרבי ישמעאל ולא הוה לריך לאוקומי כחרי תנאי"ל משום דמתני' צ"ל (דף י: וס') תנן כהדיא שהן ד' אכלתי ולא אכלתי"כ וא"ת אמאי לא קתני שמים שהן שמונה [אורכל ולא אורכל] אכלתי ולא אכלתי אורוכ ולא אורוכ זרקתי ולא זרקתי ונראה דלכך פירש רש"י כריש שבעות שאינו שונה אלא דבר וחילופו ור' יצחק תיך דלא נקט אלא אכלתי ולא אכלתי משום דלפני ר' ישמעאל והוי כריותא טפי אכל אורוכ ולא אורוכ דמורה ר"י לא חש למיתני וא"ת וגבי שבת ארבע קתני שמים שהן ד' ותו לא ליתני נמי מושיט ומעשיט מרשות היחיד לרשות היחיד דרך רה"ר דחייב כדאמר לקמן (דף י: וס') הורק מרשות היחיד לרשות הרבים ומרה"ר לרה"י וי"ל דלא קתני אלא הכנסה ו' דדמיא להולאה שהוא מרה"י לרה"ר לאפוקי מושיט ומעציר שהוא מרה"י לרה"י וזריקה נמי לא דמיא להולאה שזו כהולכה כיד חה כזריקה:

ידיעות

עין משפט נר מצוה

אזהרה בכלל דיי שבת כתב המיי' פ"ח מהל' שבת הלכה ג ח"ל כל מקום שנאמר שבעות דבר זה פטור הרי זה פטור מן הכרת וכן המקלה וכן הקבץ אלא אסור לעשות אותו דבר כצבת ואסורו מ"מס' א א מיי' פ"ח מהלכות שבת הלכה ז ופ"ג סס הלכה ז סמך לאין סה טו"ש ע"ל ח"ח ס"י שמו: ב ב מיי' שס פ"ג הל"ה:

תוס' ישנים

(א) מלמדי תבוי בגליון פ"י ח"ל ועי"ל שחים שמי הולאות דחיוז ופטור שהן ארבע הנכנסות דחיוז ופטור ועי"ל נראה הדיבורשלי בעי מה עניס כ"י ומסקין ז' לחיוז ו' לפטור ע"ש. ונצטר זה שיך לתוס' לעיל ד"ה שחים שהן ארבע אחר פירש"י לפני ואין נראה כ"י:

מוסף תוספות

א. דגורנין ערב שבת אטו הוצאת שבת. מוס' הל"ש.
ב. מוס' הל"ש אלא: במה מדליקין וצמה טומנין [ע"י מפרש"ל].
ג. מוס' דהנהו מלאכות ידועות לכל. אבל. מוס' הל"ש. [ע"י מהר"ם].
ד. [אסוריה] בשבת קודם לשנה לא יצא החייט בחבטו. מוס' הל"ש.
ה. לבעל הבית העומד בפנים, וכן לעני העומד בחוץ. מוס' שבעות.
ו. כס' הכריז"ל. א. מה לי עומד בפנים ומוציא החפץ לחוץ ומה לי עומד בחוף ומביא החפץ אליו. מוס' הל"ש.
ז. משא"כ בשאר אבות מלאכות שאינן חלוקות ברשויות אלא איסורן מחמת עצמן, והוא"ל ויחדשו הוא אין לך בה אלא חדושה בלבד, והלכות עקרות הן ואין למדות זו מזו. נמ"י. [מהר"ם].
ח. דמלאכה גרועה היא. מוס' הל"ש.
ט. [ד]הכי משמע פשטיה דקרא שאל יצא בשבת עם כליו ללקוט את המן כדרך שעושין בחול וכו'. מוס' עירובין ז' [ע"י מהר"ם].
י. [ו]כל הדומה לאב הוי תולדה דיריה. מוס' הל"ש.
יא. כגון זורק ומושיט ומעביר והכנסה כוליה. מוס' הל"ש.
יב. [א]ידין דהואי במשכן אע"ג דלא דימי להוצאה מחייב עליה. מוס' הל"ש צע"כ.
יג. דדמיא למוציא. מוס' הל"ש.
יד. [ב]אכלתי ולא אכלתי דאית ביה פלוגתא דר' ישמעאל לא מחייב לשעבר. מוס' הל"ש.
טו. וההיא מתניתין קיימא לפרושי מתניתין דהכא. מוס' שבעות ג.

שניהם פטורין Los dos están exentos de ofrecer un *Korbán Jatat*, שלא עשה, porque ninguno de ellos hizo la labor completa. אבל אסורין. Pero tienen prohibido hacerlo en primera instancia, por un decreto de los Sabios, שמה יבואו כל אחד ואחד no vaya a ser que uno de ellos llegue a hacer la labor completa, en Shabat. הרי שנים מדבריהם אחת לעני בחוץ ואחת לבעל הבית בפנים. Estas son dos de las formas de sacar un objeto que están prohibidas por un decreto de ellos (los Sabios): una, para el pobre que está afuera y otra, para el dueño de la casa que está dentro. ואם תאמר שנים הן לכל אחד ואחד. Y si argumentas que son dos casos para cada uno, ועקירה, ועקירה לקיחה לעני והנחה לבעל הבית un levantamiento del objeto que hace el pobre y un levantamiento del objeto que hace el dueño de la casa, y un depósito del objeto que hace el pobre y un depósito del objeto que hace el dueño de la casa, לקמן פריך לה ומשני דלא, más adelante la Guemará lo preguntará y contestará que el Tana no tomó en cuenta más que los levantamientos del objeto, pues el levantamiento es el comienzo de la labor, ואיכא למימר שמה יגמרוהו y en ese caso existe la sospecha de que la persona que empieza a realizar la labor y hace el levantamiento del objeto quizá la termine y haga también el depósito de éste, infringiendo una ley de la Torá.

תנן התם Se enseñó allí, במסכת שבועות, en el *Tratado de Shevuot* (2a).

גמ' שבועות שנים Los juramentos son dos. שבועות של בטוי להרע או להיטיב שנים הן. Los juramentos que hace una persona por medio de una expresión, a través de los cuales se compromete a “perjudicar” o “beneficiar” (que en este contexto significa “hacer” o “no hacer”), son dos, (ויקרא ה) en lo que respecta a quedar obligado a ofrecer, a causa de ellos, el *Korbán Olé Veioired*⁷ explícito en la sección de la Torá que trata de estos juramentos (*Vaikrá* 5:4). Estos dos juramentos se deducen de las palabras QUE PERJUDICARÁ O QUE BENEFICIARÁ, אכל ולא אכל, expresión que da a entender que la persona dijo que va a hacer algo en el futuro: por ejemplo, “comeré” o “no comeré”.

שהן ארבע Que, en realidad, son cuatro. יש לה לרבות עוד שנים. Tienes que añadir otros dos, [שם] a partir de la inclusión que hace el versículo mediante la expresión “POR TODO” LO QUE EXPRESE EL HOMBRE [ídem.], לרבות לשעבר אכלתי ולא אכל לא, que añade los juramentos que expresa la persona acerca de algo que hizo en el pasado, por ejemplo: “comí” y, en verdad, no comió, o “no comí” y, en verdad, comió.

שניהם פטורין los dos, tanto el pobre como el dueño de la casa, están exentos de ofrecer un *Korbán Jatat* porque ninguno de los dos hizo la labor completa de llevar un objeto de un dominio a otro, ya que uno levantó el objeto en un dominio y el otro lo depositó en el otro; no obstante, en primera instancia los Sabios prohibieron hacerlo, no vaya a ser que la persona llegue a hacer toda la labor sola y profane el Shabat según la Torá.

La Mishná finaliza citando las formas de sacar un objeto prohibidas por los Sabios, cuando el dueño de la casa es quien comienza la acción:

פשט בעל הבית את ידו לחוץ Si extendió el dueño de la casa la mano hacia afuera, hacia la calle, con un objeto que previamente había levantado en la casa, ונטל העני מתוכה y agarró el pobre el objeto de ella y lo depositó en el dominio público; או שנתן לתוכה והכניס o si extendió el dueño de la casa la mano vacía hacia afuera y el pobre puso en ella un objeto que previamente había levantado en la calle, y el dueño de la casa metió la mano con el objeto y lo depositó en la casa, שניהם פטורין los dos, tanto el pobre como el dueño de la casa, están exentos de ofrecer un *Korbán Jatat*, porque ninguno de ellos hizo la labor completa de llevar un objeto de un dominio a otro, pero está prohibido hacerlo por un decreto de los Sabios.

GUEMARÁ La Guemará señala una diferencia entre nuestra Mishná y una Mishná del Tratado de Shevuot:

תנן התם Se enseñó allí, en el *Tratado de Shevuot*, la siguiente Mishná⁴: «Los juramentos mencionados en el versículo⁵ O si LA PERSONA JURARE, EXPRESANDO CON SUS LABIOS QUE PERJUDICARÁ O BENEFICIARÁ, mediante los cuales una persona expresa que no va a realizar o que va a realizar una acción determinada, son dos, que, en realidad, son cuatro, cuando se toman en cuenta los dos juramentos que se deducen de este mismo versículo mediante el método de inclusión⁶.

NOTAS

4 *Tratado de Shevuot* 2a.

5 *Vaikrá* 5:4.

6 De lo que dice el versículo explícitamente QUE PERJUDICARÁ O BENEFICIARÁ se aprende que si una persona expresa un juramento mediante el cual se compromete a no hacer o a hacer una determinada acción en el futuro y lo incumple, queda obligada a ofrendar un *Korbán Olé Veioired* (véase nota anterior). Y de la expresión POR TODO que figura a continuación: POR TODO LO QUE EXPRESARE EL HOMBRE MEDIANTE UN JURAMENTO Y SE LE OCULTARE, Y LO SUPIERE, Y SE HICIERE CULPABLE, se deduce mediante el método de inclusión, que hay otros dos juramentos cuyo incumplimiento provoca que la persona quede obligada a ofrendar ese mismo *korbán*, y son aquellos mediante los cuales expresa que no hizo o que hizo una acción determinada en el pasado y resultó ser falso.

7 *Korbán Olé Veioired* (literalmente ‘un *korbán* que sube y baja’): se trata de un *korbán* que varía en función de la situación económica del que lo ofrenda: una persona pudiente deberá ofrecer una oveja o una cabra como *Korbán Jatat*; un pobre deberá ofrecer dos tórtolas o dos pichones, uno como *Jatat* y el otro como *Olá*; y la que es muy pobre, un décimo de *efá* de harina (aprox. 2.1 litros) como *Minjá* del tipo *Jatat*.

(א) שבעות ה', ג' (למן כב', א) שבעות ה', ד' (ע"א), (ס) שבעות ה', ו' (דף ג', א), (ז) ע"י מהר"ם, (ח) דף ב', דף ה', וס' ד"ה שמים, (ט) ע"י, (י) והם פרוץ מי כתיב אל יוצא היינו משום כ"ל רש"י, (י) וישיע מוספות פסחים פה: ד"ה הוצאה, (י) דדמא לגמרי להוצאה כ"ל,

מוסף רש"י

שמים שהן ארבע פנים. שמים לחיוב הנספח דעני והכנסה דבעל הבית, ושמים לפטור ששה עוקר חה מניח דכתיב (ויקרא ד') בעשיתם העושה את כולה (שבוועות ה). שבוועות שמים. שבעות כתיב שמים הכתוב שמועט כתיב עולה ויורד קאמר שמים כתיב קבא, דכתיב להרע או להטיב, ומפרש במשה (שם כה), אולי להטיב, לא אולי להרע, שמענה את עמלו, והוא הדין לכל דבר שהוא הן ולא להטא, להרע או להטיב להטא משמע, וצ"ל (שם) מרה מן התקלה אף דברים שאין בהן הרעה או הטבה, ומיהו שמים יניחו ותו לא, דבר ומילופו (שם ב'),

רבינו חננאל

יצאות השבת שמים שהן ארבע בפנים כו'. גמ' תנן התם בתחילת שבוועות, שבוועות שמים שהן ארבע,

יצאות השבת. הוצאות שמרשות לרשות האמורות לשבת וצגמ"ו מפרש להכנסות נמי קא קרי יציאות הוצאלי ומוציא מרשות לרשות: **שמים שהן ארבע פנים.** לאותן העומדים בפנים שמים מן התורה הוצאה והכנסה דבע"ה וצ"ל הזורק (למן י:): כרישיה נפקא לן מוילו משה ויעצרו קול בממנה וגו'! לא מפיקין מרה"י לר"ה להציא נדבה למחנה ל"יה ויום השבת היה כדיליף התם ועל שמים אלו חייב חטאת על שגגתו ועל זדונו כרת ועל התרחתו סקילה וכן בכל מלאכת שבת: **שהן ארבע.** מדבריהם הוסיפו שמים לאסור לכתחלה ואם עשה פטור ולקמן מפרש לה ואולי: **ושמים שהן ד' בחוץ.** שמים מן התורה הוצאה והכנסה דעני העומד בחוץ ושמים מדבריהם כשהמלאכה נעשית על ידי שנים זה עוקר חה מניח לכתחלה אסור ואם עשה פטור כדיליף בגמרא (דף ג'). שנים שעשהו פטורים: **פשט העני אם ידו.** וחפץ בתוכה: **ונתן לפוך ידו דבעה"ב.** דעביד ליה עקירה כרה"ר והנחה כרה"י: או שנטל מתוכה והוציא. החפץ והניח כרה"ה דעביד ליה עקירה [כרה"י] והנחה [כרה"ר]: **העני חייב.** עשהה מלאכה שלמה והרי שמים מן המורה לעומד בחוץ: **ובעל הבית פטור.** פטור לגמרי ואפי' לכתחלה מותר דלא לאו מידי בעד והכי מפרש בגמ' (דף ג'). **פשט בעה"ב כו' בעה"ב חייב.** והרי שמים מן התורה לעומד בפנים: **פשט העני אם כו'.** דעביד ליה עקירה ונטל בעה"ב מתוכה והניח בפנים ועביד ליה בעל הבית הנחה: או שנתן לפוכה. דעביד ליה בעל הבית עקירה והוציא העני והניח: שלא עשה האחד מלאכה שלימה אכל אסורין לעשות כן לכתחלה שמה יבואו כל אחד ואחד לעשות מלאכה שלימה בשבת הרי שמים מדבריהם אחת לעני בחוץ ואחת לבע"ה פנים. וא"ת שנים הן לכל אחד ואחד עקירה לעני ועקירה לבע"ה הנחה לעני והנחה לבע"ה לקמן! פריך לה ומשיני דלא חשיב אלא עקירות שהן תחלת המלאכה ואיכא למימר שמה יגמירה: **גמ' סוף הפס.** במסכת שבעות: **שבעות שמים.** שבעות של ציטוי להרע או להטיב שמים הן להמחיש עליהן קרבן עולה ויורד האמור בפרשה (ויקרא ה) דנפקי מלהרע או להטיב דמשמע להבא אוכל ולא אוכל: **שהן ארבע.** יש לך לרבות עוד שמים מריבוי הכתוב לכל אשר יצטא האדם [שם] לרבות לשעצר אכלתי ולא אכל לא אכלתי ואכל:

נראה לרבינו אלחנן מדקאמר בגמרא דיקא נמי דקתני יציאות וקמפרש הכנסות לאתלר ולא דייק מדקתני פנים: **פשט בעה"ב את ידו כו'.** תימה לר"י אמאי צריך למתני תרתי דעני ודבעה"ב! וכן כריש שבעות דמפרש בגמרא (דף ג') וס' שמים דעני ודבעל הבית מה שייך לקרואו שמים מה לי עני מה לי עשיר ונראה לר"י דאינטרדיך לאשמעי' משום דהוצאה מלאכה גרועה היא דמה לי מוציא מרה"י לרה"ר מה לי מוציא מרה"י לרה"י! ולא הוה גמרינן הוצאה דעני מבעה"ב ולא בעה"ב מעני ומדע"ל מדאינטרדיך תרי קראי בהוצאה כדנפקא לן כריש הזורק (למן דף י: וס') מויכלא העם מהציא ובספ"ק דעירובין (דף י: וס') נפקא לן מקרא אחרינא דדרשינן אל יאל איש ממקומו אל יוצא! והתם פירשמי' והיינו משום דמלאכה גרועה היא אינטרדיך תרומייהו חד לעני וחד לעשיר! וכן בכל תולדות דאצות מלאכות לא חיישינן שהיא במשכן אלא אצות בלבד! ובתולדות דהוצאה"כ צע"ל שהיא במשכן דמן בהזורק (דף י: וס') שמי גוזמטראות זו כנגד זו המושיט והזורק מוז לזו פטור היו שתייה דציוטא אחת הזורק פטור והמושיט חייב שכן היתה עבודת לויס וכריש הזורק (ג"א ס: וס') נמי צע"ל הזורק ד' אמות כרה"ר מלגן ודחיק לאשכחניהו במשכן עד דמסיק כל ד"א כרה"ר הלכתא גמרי לה וכל אלו תולדה דהוצאה נינהו ולא אצות שאין אצות אלא מ' חסר אחת וגבי הכנסה נמי אמרינן צ"ל במה טומנין (למן מט: וס') הם העלו קרשים מקרקע לגגלה אף אחס אל מכניסו מרה"ר לרה"י! א) וא"ת כיוון דהכנסה היתה במשכן מה צריך מו לקמן בהזורק (דף י: וס') לפרושי דסבירא הוא מה לי אפוקי מה לי עיולי! ב) דהזורק ד' אמות כרה"ר משמע דאי הוה משכחת לה במשכן הוה ניחא ליה אע"ג דהתם ליכא סבירא! וי"ל דאינטרדיך סבירא להכנסה דבעה"ב דלא הוה במשכן דהם העלו קרשים כו' היינו הכנסה דעני דמסתמא בקרקע היו עומדים שהוא רה"ר ואם תאמר כיוון דאיכא סבירא אמאי אינטרדיך בצמנה טומנין למימר דהכנסה היתה במשכן וי"ל דתנא ליה אידי דעני למיתני הם הורידו קרשים מעגלה ואחס אל מוציאיו כו' אע"ג דהוצאה נפקא לן מקרא כדהיא אינטרדיך למיתני שהיתה במשכן משום דקתני כרישא כברייתא אין חייצין אלא על מלאכה שכינא צה היתה במשכן קרא דלא היה מוציא הוצאה במשכן הייתי מחייב בכל מלאכות הדומות למלאכה גמורה אע"פ שלא היה במשכן כמו בהוצאה והא דאסמון קרא דשבת למלאכת המשכן הוה דרשינן למילתא אחריתי: **שבוועות שמים שהן ארבע.** כריש שבעות (דף ג') מפרש שמים אוכל ולא אוכל דכתיב כדהיא בקרא להרע או להטיב דהיינו להבא שהן ד' אכלתי ולא אכלתי דאמי מפר' שהן ד' אורוק ולא אורוק והוה אחיה כולה כרבי ישמעאל ולא הוה צריך לאוקומי כתרי תנאי"ל משום דמתני' צ"ל (דף י: וס') תנן כדהיא שהן ד' אכלתי ולא אכלתי! וא"ת אמאי לא קתני שמים שהן שמונה [אוכל ולא אוכל] אכלתי ולא אכלתי אורוק ולא אורוק וקתני ולא וקתני דלכך פירש רש"י כריש שבעות שאינו שונה אלא דבר וחילופו ור' יצחק חידך דלא נקט אלא אכלתי ולא אכלתי משום דלפניו ר' ישמעאל והוי כריותא טפי אכל אורוק ולא אורוק דמורה ר"י לא חש למיתני וא"ת וגבי שבת אסמין קתני שמים שהן ד' ומו לא ילמתי נמי מושיט ומעשיט מראשית היחיד לרשות היחיד דרך רה"ר דחייב כדאמר לקמן (דף י: וס') הזורק מרשות היחיד לרשות הרבים ומרה"ר לרה"י וי"ל דלא קתני אלא הכנסה! דדמיא להוצאה שהוא מרה"י לרה"ר לאפוקי מושיט ומעציר שהוא מרה"י לרה"י וזריקה נמי לא דמיא להוצאה שזה בהולכה ביד חה כזריקה:

יצאות השבת פרק ראשון שבת

ב.

אזהרה בכלל דיי שבת תנא המיי' פ"ח מהל' שבת הלכה ג ח"ל כל מקום שנאמר שבעות דבר זה פטור הרי זה פטור מן הכרת ומן הקבלה ומן הקרבן אלא אסור לעשות אותו דבר בשבת ואסוריו מ"מ:
א א מיי' פ"ח מהלכות שבת הלכה ז ופ"ג ס' הלכה ז סמך לאוין ס' טו"ע א"ת ס' שמו:
ב ב מיי' שם פ"ג הל"ה:

תוס' ישנים

(א) מלמדי תבוי בגלוי פ"י הוצאת שבת. מוס' הל"ה. שמי ח"ל ועי"ל שמים שמי הוצאות דחויב ופטור שהן ארבע הנכסות דחויב ופטור עי"ל ואין נראה הדיבורשלימי בעי מה עניס כו' ומסקין ז' לחיוב וי' לפטור ע"ל. ונצטרך זה שייך לתוס' לעיל ד"ה שמים שהן ארבע אחר פירש"י לפני ואין נראה כו':

מוסף תוספות

א. דגורנין ערב שבת אטו הוצאת שבת. מוס' הל"ה.
ב. מוס' הל"ה. אלא: במה מדליקין וצמנה טומנין [ע"י מרש"ל].
ג. מוס' דהנהו מלאכות ידועות לכל. אבל. מוס' הל"ה. [ע"י מהר"ם].
ד. ת"אסוריה בשבת קודם לשנה לא יצא החייט בחבטו. מוס' הל"ה.
ה. לבעל הבית העומד בפנים, וכן לעני העומד בחוץ. מוס' שבעות. ה' בס' הריב"ל. א. מה לי עומד בפנים ומוציא החפץ לחוץ ומה לי עומד בחוץ ומביא החפץ אליו. מוס' הל"ה.
ו. משא"כ בשאר אבות מלאכות שאינן חלוקות ברשויות אלא איסורן מחמת עצמן, והואיל וחידוש הוא אין לך בה אלא חדושה בלבד, והלכות עקרות הן ואין למדות זו מזו. נמ"י. [מהר"ם].
ז. דמלאכה גרועה היא. מוס' הל"ה.
ח. דהיה משמע פשטיה דקרא שאל יצא בשבת עם כליו ללקוט את המן בדרך שעושין בחול וכו'. מוס' עירובין ז: [ע"י מהר"ם].
י. כל הדומה לאב הוי תולדה דיריה. מוס' הל"ה.
יא. כגון זורק ומושיט ומעביר והכנסה כוליה. מוס' הל"ה.
יב. דכיון דהוא במשכן אע"ג דלא דימי להוצאה מחייב עליה. מוס' הל"ה. צע"ל.
יג. דדמיא למוציא. מוס' הל"ה.
יד. [ב]אכלתי ולא אכלתי דאית ביה פלוגתא דר' ישמעאל לא מחייב לשעבר. מוס' הל"ה.
טו. וההיא מתניתין קיימא לפרושי מתניתין דהכא. מוס' שבעות ג.

יצאות השבת שמים שהן ארבע. הקשה ריב"א דדיני הוצאות שבת היה לו לשנות גבי אצות מלאכות אחר פרק כלל גדול לקמן (דף עג.) דהתם קתני אצות מלאכות מ' חסר אחת וקתני הוצאה לצוקף והוה ליה להתחיל כסדר דכברים דמיירי צע"ש מצדוד יוס

יצאות

(ב) השבת שמים שהן ארבע בפנים ושמים שהן ארבע בחוץ כיצד העני עומד בחוץ ובעל הבית בפנים אפשט העני את ידו לפנים ונתן לתוך ידו של בעל הבית או שנטל מתוכה והוציא העני חייב ובעל הבית פטור: פשט בעל הבית את ידו לחוץ ונתן לתוך ידו של עני או שנטל מתוכה והכניס בעל הבית חייב והעני פטור: פשט העני את ידו לפנים ונטל בעל הבית מתוכה או שנתן לתוכה והוציא שניהם פטורין! צ"ל פשט בעל הבית את ידו לחוץ ונטל העני מתוכה או שנתן לתוכה והכניס שניהם פטורין: **גמ' ח' תנן התם שבוועות שמים שהן ארבע ידיעות**

מפרש ר"ת דפתח יציאות משום דעני למימר לא יאל החייט במחטו! אע"ג דלא שנה המלגן משום אין נותנין כלים לכובס ולא המצטיר משום! במה טומנין! הוצאה הוטרך לשנות טפי! משום דמלאכה גרועה היא כמו שאפרש: **יצאות.** הוצאה הוה ליה למתני אלא נקט יציאות לישנא דקרא אל יאל איש ממקומו (שמות טז) ודרשינן מינה (עירובין דף י: וס') הוצאה אל יאל עם הכלי לנקט המן: **שמים שהן ארבע בפנים.** כן נראה כמו שמפרש רש"י כאן דמכפנים היינו לבעה"ב העומד בפנים ובחוץ היינו לעני העומד בחוץ שמים הוצאות והכנסות דחויב שהן ד' הוצאות והכנסות דפטור ובשבעות! פרש"י בפנים היינו הכנסות פנים שנים דחויב דעני ודעשיר ושנים דפטור ובחוץ היינו הוצאות חוץ א) ואין נראה מדפירש מילי דעני לחוד ומילי דעשיר לחוד משמע כפי שפירש כאן ולפי' דהתם לא היה לו לערב הוצאות והכנסות יחד ומיהו שמה לפי שהיה צריך להאריך אם היה צא לפרש הוצאות לבד! ו[הכנסות] לבדן מ"מ אין להוציא דאם היה צא לפרש הכנסות לאתלר ולא דייק מדקתני פנים: **פשט בעה"ב את ידו כו'.** שמים דעני ודבעל הבית מה שייך לקרואו שמים מה לי עני מה לי עשיר ונראה לר"י דאינטרדיך לאשמעי' משום דהוצאה מלאכה גרועה היא דמה לי מוציא מרה"י לרה"ר מה לי מוציא מרה"י לרה"י! ולא הוה גמרינן הוצאה דעני מבעה"ב ולא בעה"ב מעני ומדע"ל מדאינטרדיך תרי קראי בהוצאה כדנפקא לן כריש הזורק (למן דף י: וס') מויכלא העם מהציא ובספ"ק דעירובין (דף י: וס') נפקא לן מקרא אחרינא דדרשינן אל יאל איש ממקומו אל יוצא! והתם פירשמי' והיינו משום דמלאכה גרועה היא אינטרדיך תרומייהו חד לעני וחד לעשיר! וכן בכל תולדות דאצות מלאכות לא חיישינן שהיא במשכן אלא אצות בלבד! ובתולדות דהוצאה"כ צע"ל שהיא במשכן דמן בהזורק (דף י: וס') שמי גוזמטראות זו כנגד זו המושיט והזורק מוז לזו פטור היו שתייה דציוטא אחת הזורק פטור והמושיט חייב שכן היתה עבודת לויס וכריש הזורק (ג"א ס: וס') נמי צע"ל הזורק ד' אמות כרה"ר מלגן ודחיק לאשכחניהו במשכן עד דמסיק כל ד"א כרה"ר הלכתא גמרי לה וכל אלו תולדה דהוצאה נינהו ולא אצות שאין אצות אלא מ' חסר אחת וגבי הכנסה נמי אמרינן צ"ל במה טומנין (למן מט: וס') הם העלו קרשים מקרקע לגגלה אף אחס אל מכניסו מרה"ר לרה"י! א) וא"ת כיוון דהכנסה היתה במשכן מה צריך מו לקמן בהזורק (דף י: וס') לפרושי דסבירא הוא מה לי אפוקי מה לי עיולי! ב) דהזורק ד' אמות כרה"ר משמע דאי הוה משכחת לה במשכן הוה ניחא ליה אע"ג דהתם ליכא סבירא! וי"ל דאינטרדיך סבירא להכנסה דבעה"ב דלא הוה במשכן דהם העלו קרשים כו' היינו הכנסה דעני דמסתמא בקרקע היו עומדים שהוא רה"ר ואם תאמר כיוון דאיכא סבירא אמאי אינטרדיך בצמנה טומנין למימר דהכנסה היתה במשכן וי"ל דתנא ליה אידי דעני למיתני הם הורידו קרשים מעגלה ואחס אל מוציאיו כו' אע"ג דהוצאה נפקא לן מקרא כדהיא אינטרדיך למיתני שהיתה במשכן משום דקתני כרישא כברייתא אין חייצין אלא על מלאכה שכינא צה היתה במשכן קרא דלא היה מוציא הוצאה במשכן הייתי מחייב בכל מלאכות הדומות למלאכה גמורה אע"פ שלא היה במשכן כמו בהוצאה והא דאסמון קרא דשבת למלאכת המשכן הוה דרשינן למילתא אחריתי: **שבוועות שמים שהן ארבע.** כריש שבעות (דף ג') מפרש שמים אוכל ולא אוכל דכתיב כדהיא בקרא להרע או להטיב דהיינו להבא שהן ד' אכלתי ולא אכלתי דאמי מפר' שהן ד' אורוק ולא אורוק והוה אחיה כולה כרבי ישמעאל ולא הוה צריך לאוקומי כתרי תנאי"ל משום דמתני' צ"ל (דף י: וס') תנן כדהיא שהן ד' אכלתי ולא אכלתי! וא"ת אמאי לא קתני שמים שהן שמונה [אוכל ולא אוכל] אכלתי ולא אכלתי אורוק ולא אורוק וקתני ולא וקתני דלכך פירש רש"י כריש שבעות שאינו שונה אלא דבר וחילופו ור' יצחק חידך דלא נקט אלא אכלתי ולא אכלתי משום דלפניו ר' ישמעאל והוי כריותא טפי אכל אורוק ולא אורוק דמורה ר"י לא חש למיתני וא"ת וגבי שבת אסמין קתני שמים שהן ד' ומו לא ילמתי נמי מושיט ומעשיט מראשית היחיד לרשות היחיד דרך רה"ר דחייב כדאמר לקמן (דף י: וס') הזורק מרשות היחיד לרשות הרבים ומרה"ר לרה"י וי"ל דלא קתני אלא הכנסה! דדמיא להוצאה שהוא מרה"י לרה"ר לאפוקי מושיט ומעציר שהוא מרה"י לרה"י וזריקה נמי לא דמיא להוצאה שזה בהולכה ביד חה כזריקה:

ידיעות